

Utvalg: Kontrollutvalet
Møtestad: Kommunestyresalen, Kommunehuset i Samnanger
Dato: 02.05.2017
Tidspunkt: 14:00

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved **å ringa** til Kari Marie Nygard tlf. 55 23 94 06 / 916 64 183 eller til Hogne Haktorson, tlf. 55 23 94 53 / 911 05 982.

Vibeke Bohre Våge har meldt forfall til dette møtet. Gisle Gardar Øye har stadfesta at han ken møte som vararepresentant.

Til dei andre varamedlemmane er denne innkallinga å sjå på som ei orientering. Dersom det vert aktuelt at andre varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Det er planlagt at Kari Marie Nygard møter frå sekretariatet, på dette møtet.

Brigt Olav Gåsdal
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 11/17	Godkjenning av innkalling og sakliste		
PS 12/17	Godkjenning av protokoll frå forrige møte		
PS 13/17	Orienteringssak om vidare arbeid med oppfølging av forvaltningsrevisjon av internkontroll		2014/226
PS 14/17	Vurdering av handsaming av konsesjonssak i Samnanger kommune		2016/97
PS 15/17	Årsrapport frå skatteoppkrevjar og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2016 - Samnanger kommune		2016/79
PS 16/17	Referatsaker		
RS 8/17	Utvalet sitt kvarter		2014/240
RS 9/17	Melding om 2. rapportering vedk. tilsyn med samfunnstryggleik og beredskapsarbeid		2015/135
RS 10/17	Melding om vedtak i kommunestyret vedr. Årsmelding for kontrollutvalet for 2016		2016/81
RS 11/17	Informasjon frå Forum for Kontroll og Tilsyn		2017/40
RS 12/17	Barnevern		2014/364
PS 17/17	Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval		2015/133
PS 18/17	Eventuelt		

PS 11/17 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 12/17 Godkjenning av protokoll frå forrige møte

Samnanger kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2014/226-22
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Samnanger kommune	13/17	02.05.2017

Orienteringssak om vidare arbeid med oppfølging av forvaltningsrevisjon av internkontroll

Bakgrunn

I 2015 vart det gjennomført forvaltningsrevisjon av internkontroll-området i Samnanger kommune. Då kommunestyret handsama rapport etter gjennomføringa av prosjektet i møte 14.10.15., vart det fatta slikt samrøystes vedtak:

«Kommunestyret merkar seg det som kjem fram i rapport etter forvaltningsrevisjon av internkontroll i Samnanger kommune. Kommunestyret ber rådmann syta for å:

1. Arbeide vidare med å sikre at internkontrollarbeidet har eit sterkt fokus i kommuneorganisasjonen.
2. Sikre at tilrådingar som er gjeve i rapporten kapittel 6, knytt til overordna internkontroll, vert gjennomført.
3. Sikre at tilrådingar som er gjeve i rapporten kapittel 6, knytt til internkontroll i støtteprosessar, vert gjennomført.
4. Sikre at tilrådingar som er gjeve i rapporten kapittel 6, knytt til tenestespesifikk internkontroll, vert gjennomført. Kommunestyret vil at arbeid med å etablere lovpålagt internkontrollsystem i barnevernstenesta, slik det er krav om etter barnevernlova, vert prioritert.
5. Sikre at tilsette får systematisk opplæring og støtte i bruk av internkontrollsystem, og at det vert etablert rutinar for leiinga sin gjennomgang av internkontrollsystemet.
6. Lage ein handlingsplan innan 01.02.2016 til kommunestyret, med kopi til kontrollutvalet, som syner kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltak skal setjast i verk og kven som skal ha ansvar for iverksetjinga.»

Kontrollutvalet har fått informasjon om arbeidet med dei tiltaka som skulle følgjast opp etter forvaltningsrevisjonen. I møte i kontrollutvalet 23.02.16 orienterte rådmann og la fram eit notat om arbeidet så langt. Følgjande er ført i møteprotokollen:

«Rådmann Tone Ramsli orienterte om arbeidet med oppfølging etter forvaltningsrevisjon vedr. internkontroll. Rådmann har utarbeida eit informasjonsnotat som skal leggjast fram for kommunestyret til orientering nå på møte 03.03.16. Notatet viser at det er lagt opp til ein arbeidsplan der målet er å få på plass heile internkontrollsystemet i løpet av 2016. Arbeidsplanen er delt i to, med plan for første og andre halvår, samt kva verktøy ein skal ta i bruk. Arbeidsplanen viser og ansvarsdeling for arbeidet.

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00
Direkte telefon 55239406 – Mobil 91664183 - E-postadresse: kari.nygard@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no
Bankgironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Det vart gjeve tilbakemelding om at dei tiltak som er skissert verkar bra for å følgja opp tilrådingar som er gjeve i rapporten. Det vart og peika på at det er viktig å få på plass ein heilskapleg internkontroll, og at prosess med å halda den oppdatert vil vera eit fortløpande og nyttig arbeid i kommunen. Kontrollutvalet ønskjer å få ei ny orientering om stoda for arbeidet. Dette bør ein be om til første møte i 2017.

Informasjonsnotatet frå rådmann til kommunestyret vil og bli sendt ut til kontrollutvalsmedlemmane saman med møteprotokollen etter dette møtet. Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering og ber om ny orienteringssak i første møte i 2017.»

Til det første møtet i kontrollutvalet i 2017 hadde ikkje rådmann høve til å gje orientering i saka. Men til dette møtet er det avtala med fungerande rådmann at orienteringssak om oppfølgingsarbeid med internkontroll kan setjast på saklista.

2 dokument følgjer som vedlegg til orienteringssaka:

- Notat «Rapport status internkontroll til kontrollutvalet – oppfølging av kommunestyret sitt vedtak sak 23/15».
- Internkontroll – med KF sine verktøy

Orienteringssaka vert med dette lagt fram for kontrollutvalet.

Forslag vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Notat «Rapport status internkontroll til kontrollutvalet – oppfølging av kommunestyret sitt vedtak sak 23/15».
- Internkontroll – med KF sine verktøy

NOTAT

Til kontrollutvalet

Saknr./Journalnr
13/63/17/1985/ADM/HLV

Arkivkode
FE-024, TI-&58

Dato:
10.02.2017

RAPPORT STATUS INTERNKONTROLL TIL KONTROLLUTVALET OPPFØLGING AV KOMMUNESTYRET SITT VEDTAK SAK 23/15

I notat til kommunestyret om oppfølging av arbeidet, datert 23.03.16 vart det skissert framdrift for arbeidet. Nedanfor er denne lista oppdatert;

Første halvår 2016:

Gjennomgang og oppdatering av ei rekke reglement/dokument

- Politisk delegeringsreglement – *utsett*
- Internkontrollhandbok barnevern – *utført 2015*
- Beredskapsplan kommunenivå m vedlegg – *utført 2015*
- Stillingsomtalar for ”alle” stillingane – *utført 2016*
- Arbeida fram og oppdatera prosedyrar, reglement m.m. – *starta innan HMS, og starta revisjon innan helse og omsorg. Vil verte auka trykk på hausten 2017.*
- Varslingsrutine inkl. varslingsgruppe – *utført i samband med beredskapsplan i 2016. Ny revisjon hausten 2017 med nye digitale løysingar*

Verktøy

- Ta i bruk Betre Styring som rapporteringsverktøy for økonomi, organisasjon, tenestekvalitet og samfunn – *utført og praktisert i 2016, gjennomført internopplæring.*
- Faste leiar møte. Leiarforum og rådmannsgruppa – *Utført og møteplan for 2017 er laga*
- Inngåing av årlege leiaravtale mellom rådmannen og sektorleiarane og einingsleiarane gjennomført for einingsleiarane. - *Evaluerert 2016 og utført for 2017*
- Oppstart av 2-årig program for leiarutvikling. Internkontroll vert sentralt i programmet. – *Utført leiarutvikling i rådmannsgruppa og intern leiaropplæring i 2016. Satt på vent inntil ny rådmann er tilsett.*
- Kvalitetsstyringssystem skal startast opp (prosedyrar, ROS, avvik, HMS..). *utført i 2016 med digital kvalitetshandbok og HMS-system som er teken i bruk.*

Andre halvår 2016

- Delegeringsreglementet for administrasjonen – *satt på vent til delegeringsreglement er laga, og ny rådmann er tilsett.*
- Utarbeida årshjul for alle aktivitetar – dvs. rapportering, evaluering, ajourhald m.m.- - *utført i 2016 i betre styring systemet og kvalitetsikringsystemet.*
- Arbeida fram og oppdatera prosedyrar, reglement m.m. – *kontinuerleg arbeid som vil verte forsinka pga vacante stillingar i personalavdeling og på rådmannskontoret.*

- Leiarutvikling – samlingar – *utført internopplæring, vidare plan når ny rådmann er tilsett.*
- Ha på plass overordna system for internkontroll inkl. rutineperm.

Vedlagt ligg ei lita orientering på leiingsverktøya kommunen nyttar i internkontrollarbeidet. Dersom der er ønskje om ei orientering om styringssystema kan rådmannen legge dei fram i eit møte i kontrollutvalet.

Vedlegg:

internkontroll kvalitetshandbok

INTERNKONTROLL – MED KF SINE VERKTØY

Oversikt over kva leiingsprodukt Samnanger kommune abonnerer på;

- ✘ Verksemdstyring - BedreStyring er spesielt tilpassa heilheitleg styring i kommunal sektor. Løysninga bidreg til å skape og vedlikehalde kultur for resultatorientert leiing.
- ✘ Kvalitetsstyring – kommunen sitt verktøy for styrket internkontroll. Inneheld kvalitetshandbok og HMS-handbok.
- ✘ Avviksbehandling - er ei effektiv løysing for innmelding og behandling av avvik. Løysinga er spesielt tilrettelagt for kommunen sine oppgåve og utfordringer knytt til handtering av avvik.

KVALITETSSTYRING – KOMMUNEN SITT VERKTØY FOR STYRKET INTERNKONTROLL.

- ✘ Inneheld kvalitetshandbok og HMS-handbok.
- ✘ Kvalitetshandboka - handterer kommunen sine rutiner og prosedyrer. Alle lover, forskrifter og sentrale rettleiarar er knytta til dei kommunale tenesteområda er tilgjengeleg og oppdatert i løysinga.
- ✘ I Kvalitetshandboka kan kommunen legge inn og vedlikehalde sine egne kvalitetsdokumenter og prosedyrer. Dokumenta kan enkelt vert knytt til løysinga sine oppdaterte lovverk. Tilgangskontroll og versjonsstyring sikrar at brukarane brukar dei sist oppdaterte dokumenta, samstundes som redaktøren enkelt kan gjenfinne tidlegare versjonar.

AVVIKSYSTEMET

- ✘ Alle tilsette vil få epost-adresse og kan rapportera i avvikssystemet
- ✘ Definisjon av eit avvik – «HMS-avvik er alle uønskede hendelser og/eller forhold som har ført til eller kan føre til skade på mennesker, miljø og materiell.»

- ✘ **Forhold som ikkje skal meldast som HMS-avvik**

Fordi personvern og taushetsplikt skal ivaretakast på forsvarlig måte, er det nokon forhold som ikkje skal meldast som HMS-avvik.

Følgjande forhold må meldes og vert følgt opp etter andre gjeldande retningsliner:

- + Personkonfliktar
- + Varsling av kritikkverdige forhold
- + Klager fra innbyggjarar
- + Klager fra brukarar

Samnanger kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2016/97-31
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Samnanger kommune	14/17	02.05.2017

Vurdering av konsesjonssak i Samnanger kommune

Bakgrunn

Kontrollutvalet hadde oppe sak om «Klage på handsaming av sak om konsesjonsvedtak – ny gjennomgang» i møte 14.11.2016, og det vart gjort følgjande vedtak:

1. «Kontrollutvalet ber om at Deloitte gjennomgår sak om «Klage på handsaming av sak om konsesjonsvedtak», ut frå dei spørsmålstillingar som er reist av kontrollutvalet.
2. Deloitte vert beden om å utarbeida ei prosjektskildring som viser spørsmålstillingane som skal gjennomgåast og ressursbruk til arbeidet. Rapport etter arbeidet skal leggjast fram for kontrollutvalet i første møte i 2017.
3. Utvalsleiar i samråd med sekretariat får fullmakt til å godkjenne prosjektplan..»

Prosjektplan for arbeidet blei godkjent 06.12.16, og arbeidet med å vurdere saka vart starta opp. Rapport etter arbeidet var ikkje klart til første møte i kontrollutvalet i 2017, men vert med dette lagt fram på det andre møtet i kontrollutvalet i 2017.

Føremålet med oppdraget har vore å vurdere Samnanger kommune si handtering av anke i samband med konsesjonssak for Aldselva kraftverk i 2016.

Oppdraget har hatt følgjande problemstillingar:

1. Er regelverk for sakshandsaming og delegasjon følgt i samband med anke knytt til konsesjonssak for Aldselva kraftverk ?
  - a) Er ankesaka handsama av dei rette politiske organa?
  - b) Har rådmannen handsama ankesaka i tråd med regelverket?
2. Er regelverket for habilitet følgt i samband med anke knytt til konsesjonssak for Aldselva kraftverk?
  - a) Blei kommunen sine rutinar knytt til vurdering av habilitet i politiske møte følgt i samband med denne saka?
  - b) Kva blei gjort for å sikre at dei som handsama saka var habile til å gjere dette?
  - c) Er det døme på at enkeltpersonar som var involvert i handsaming av ankesaka ikkje var habile til å handsame saka?

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00
Direkte telefon 55239406 – Mobil 91664183 - E-postadresse: kari.nygard@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no
Bankironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Notat frå Deloitte sin gjennomgang ligg nå føre. Notatet er datert 18.04.17, og ligg som vedlegg til saka.

Drøfting

Deloitte har svara på spørsmålstillingane som er reist av kontrollutvalet. I arbeidet med saka har revisjonen gjennomgått aktuell dokumentasjon knytt til kommunen si handtering av konsesjonssaka, og vurdert dette opp mot relevant regelverk. Vidare er det gjennomført intervju med tidlegare rådmann Tone Ramsli og ordførar Knut Harald Frøland, og begge har godkjent referat frå intervju. Rådmann er invitert til å gje uttale til notatet, men konstituert rådmann har ikkje hatt ønske om å gje skriftleg uttale i saka.

Notatet viser ei oppsummering av kommunen si handsaming av saka om Aldselva kraftverk. Det er gjort greie for korleis **Sakshandsaming og delegering** har blitt gjennomført, og korleis tidlegare rådmann og ordførar ser på handteringa i ettertid. Vidare er **Rutinar knytt til habilitetsvurderingar** skildra, og **Habilitetsvurderingar i saka om Aldselva kraftverk** er gjort greie for i eit eige avsnitt. Til slutt kjem revisjonen med sine vurderingar. Det er peika på at det har vore svikt i forhold til kommunen sitt eige delegasjonsreglement, det har vore feil i høve til sakshandsamingsinstans og manglande protokollføring. Vidare har det sannsynlegvis og vore manglande habilitetsvurdering, og ordførar har m.a. uttalt at rutinar knytt til vurdering av habilitet bør bli betre.

Konklusjon

Sekretariatet ber om at ein merkar seg særleg avsnitta i notatet der sakshandsaming, delegering og habilitetsvurderingar vert skildra. Kontrollutvalet bør sende saka, saman med notatet frå Deloitte, over til kommunestyret. I si innstilling til kommunestyret bør kontrollutvalet og kome med forslag til å følgje opp dei vurderingane revisjonen kjem med i saka.

Kontrollutvalet i Samnanger kommune har alt avtala at det skal gjennomførast kurs i «Habilitet» i samband med kommunestyremøte 11. mai 2017. Ein bør vurdere om det er naudsynt med eit liknande kurs også på eit seinare tidspunkt for å setja dette viktige temaet på den politiske agendaen vidare framover.

Forslag til innstilling

1. Kommunestyret merkar seg det som kjem fram i notat frå Deloitte datert 18.04.17, herunder at det vert peika på svikt i forhold til kommunen sitt eige delegasjonsreglement, feil sakshandsamingsinstans og sannsynlegvis ei manglande habilitetsvurdering.
2. På bakgrunn av det som kjem fram i notatet ber kommunestyret om at rådmann utarbeider utkast til rutinar for korleis habilitet skal vurderast eller varslast, gjeldande både politikarar og tilsette.
3. Etter at kurs i habilitet er gjennomført i kommunestyret i mai, bør ein vurdere om det er naudsynt med eit liknande kurs også på eit seinare tidspunkt.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Notat vedr. konsesjonssak – Samnanger kommune

Samnanger kommune
v/kontrollutvalet

18.4.2017

NOTAT VEDR. KONSESJONSSAK – SAMNANGER KOMMUNE

Deloitte har i samsvar med utarbeidd prosjektplan og bestilling frå kontrollutvalet datert 6.12.2016 utarbeidd eit notat om konsesjonssak knytt til Aldalselva kraftverk i Samnanger kommune.

Føremålet med oppdraget har vore å vurdere Samnanger kommune si handtering av anke i samband med konsesjonssak for Aldalselva kraftverk i 2016.

Oppdraget har hatt følgjande problemstillingar:

1. Er regelverk for sakshandsaming og delegasjon følgt i samband med anke knytt til konsesjonssak for Aldalselva kraftverk ?
  - a) Er ankesaka handsama av dei rette politiske organa?
  - b) Har rådmannen handsama ankesaka i tråd med regelverket?
2. Er regelverket for habilitet følgt i samband med anke knytt til konsesjonssak for Aldalselva kraftverk?
  - a) Blei kommunen sine rutinar knytt til vurdering av habilitet i politiske møte følgt i samband med denne saka?
  - b) Kva blei gjort for å sikre at dei som handsama saka var habile til å gjere dette?
  - c) Er det døme på at enkeltpersonar som var involvert i handsaming av ankesaka ikkje var habile til å handsame saka?

METODE

Revisjonen har gjennomgått aktuell dokumentasjon knytt til kommunen si handtering av konsesjonssaka i 2016 og vurdert denne opp mot relevant regelverk.

Revisjonen har intervjuet tidlegare rådmann Tone Ramsli og ordførar Knut Harald Frøland. Begge har lest igjennom og godkjent intervjureferata.

Notatet er sendt til rådmannen for verifisering og uttale. Konstituert rådmann opplyste per telefon 18.april 2017 at rådmannen ikkje ønskja å gje skriftleg uttale til notatet.

VURDERINGSKRITERIUM

Rådmannen sitt ansvar for saksutgreiing

Kommunelova § 23 omhandlar administrasjonssjefen sine oppgåver og mynde. Her går det fram at rådmannen skal sørge for at saker som blir lagt fram for folkevalte organ, er forsvarlig utgreidd, og at vedtak blir sett i verk. I same paragraf i kommunelova står det vidare at kommunalt folkevalt organ kan gi administrasjonssjefen mynde til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typar av saker som ikkje er av prinsipiell betydning, viss ikkje kommunestyret har bestemt noko anna.

Rådmannen sitt delegerede mynde

Delegeringsreglementet i Samnanger kommune omtaler delegering til rådmann i § 10. Der står det følgjande:

«Kommunestyret gjev adm.sjefen mynde til å treffa vedtak i einskildsaker som ikkje har prinsipiell verdi, jamfør kommunelova § 23 punkt 4.

Om kva som er av prinsipiell verdi seier Ot.Prp. Nr. 42 (91-92) m.a. følgjande:

“Hva som er av prinsipiell betydning må fastsettes ikke bare ut fra vedtakets karakter og konsekvenser og ut fra kommunens eller fylkeskommunens størrelse, men også ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de viktige skjønnsmessige sider av den aktuelle avgjørelsen må anses klarlagt gjennom politiske vedtak, instruksjer eller tidligere praksis.”

Dersom adm.sjefen er i tvil om ei sak har prinsipiell/politisk karakter, vert spørsmålet om dette å leggja fram for ordføraren.»

I Samnanger kommune sitt delegeringsreglement § 1.1 (1.1.09) går det fram at kommunestyret sjølve tek avgjerd i saker «om konsesjonar eller avtalar om leveransar, bruksrettar eller særlege råderettar som anten bind kommunen for meir enn 5 år eller har mykje å seia for kommunen sin økonomi. Slike saker er likevel delegerte til personal- og økonomiutvalet når verdien det er tale om er lågare enn kr. 1 mill.»

Formannskapet sitt mynde til å treffe hastevedtak

§ 2.4 i Samnanger kommune sitt delegeringsreglement omhandlar formannskapet sitt mynde til å treffe vedtak i saker som ordinært skulle vore avgjort av kommunestyret, i dei høve det er turvande å treffe vedtak så raskt at det ikkje er tid til å innkalle kommunestyret, jfr. kommunelova § 13 pkt. 1. Her står det at melding om slikt vedtak skal leggjast fram for kommunestyret ved første høve.

Saksbehandlingsreglar for offentlige organ

I kommunelova § 30 nr. 3 står det følgjande om føring av møtebøker:

«Det skal føres møtebok over forhandlingene i alle folkevalgte organer. Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv nærmere regler om føring av møtebok.»

Kommunelova omhandlar også fastsetting av møte, sakliste, innkalling og leiing av møte gjennom § 32:

- «1. Møte i folkevalgte organer skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av organet selv, kommunestyret eller fylkestinget, og ellers når organets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Lederen av folkevalgt organ setter opp sakliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes organets medlemmer med høvelig varsel, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles.
3. Saklisten til møtet og andre dokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelig for allmennheten. Møte i folkevalgte organer skal kunngjøres på hensiktsmessig måte. Dette gjelder også møter som det må antas vil bli helt eller delvis lukket etter § 31. (...)»

Av § 31 i kommunelova går det fram at kvar og ein har rett til å vere til stades i møta i folkevalte organ.

Reglar for vurdering av habilitet

Kommunelova § 40 punkt 3 omhandlar reglar for inhabilitet. Her står det følgjande:

«3. Om inhabilitet gjelder reglene i forvaltningsloven kap. II, med følgende særregler:

- a. Inhabilitet inntreier ikke ved valg til offentlige tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b. Kommunalt og fylkeskommunalt ansatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som inhabile når saken behandles i folkevalgt organ. Ved behandling av årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan, regional planstrategi og regional plan gjelder ikke første punktum.

c. Ved behandling av klager etter forvaltningsloven § 28 andre ledd er ansatte eller folkevalgte som var med på å treffe det påklagede vedtak, eller som medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for dette, inhabile ved klageinstansens behandling av saken og ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

Er en overordnet ansatt inhabil i en sak, kan direkte underordnet ansatt ikke delta ved klageinstansens behandling av saken, eller ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.»

Etter forvaltningslova, kapittel II, § 6 første ledd, bokstav a) og e), nr. 2, vil ein folkevalt vere inhabil til å legge til rette for, eller til å treffe ei avgjersle når han sjølv er «*part i saken*», eller når han er leiar eller har ei leiande stilling, eller er medlem av styret for eit selskap som er «*part i saken*».

Definisjonen av «*part*» etter forvaltningsloven § 2, første ledd, bokstav e) er ein person (irekna juridisk person som f.eks. eit aksjeselskap) som ei avgjersle «*retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder*». Definisjonen inneber at ein ikkje vil vere part i saka viss tilknytninga til saka er underordna, indirekte eller tilfeldig.¹ Det må føreligge ei reell tilknytning mellom saka og personen for at ein kan bli vurdert å vere part i saka, og vurderinga av om tilknytninga er så sterk at ein må bli vurdert å vere part i saka vil avhenge av ei konkret, skjønsmessig vurdering.²

Det går fram av forvaltningslova § 6 andre ledd jf. kommuneloven § 40, tredje ledd, at ein folkevalt vil vere inhabil når «*andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet*». Føresegna i § 6 andre ledd viser til at det ved habilitetsvurderinga mellom anna skal leggjast vekt på om avgjersla i saka «*kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham [den folkevalte] selv eller noen som han har personlig tilknytning til*». Det følgjer også av forvaltningslova § 6 andre ledd at det som del av habilitetsvurderinga skal vektleggast om ugildheitsinnvending er reist av ein part i saka.

KS har utarbeidd rettleiaren «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner» (2011). Her står det følgjande om kven som avgjer habilitet i folkevalte organ:

«I kollegiale organer er det organet selv som avgjør om det enkelte medlemmet er habilt eller inhabilt, jf. § 8 annet ledd. Beslutningen kan ikke delegeres. Det medlemmet habilitetsspørsmålet gjelder kan gi uttrykk for sin oppfatning av spørsmålet og må også kunne uttale seg i saken som part eller liknende. Utover dette kan ikke medlemmet delta i avgjørelsen, verken i drøftingen av eller avstemningen i saken.

Medlemmer av kollegiale organer har plikt til å vurdere sin egen habilitet, og skal i god tid før møtet melde fra om forhold som har betydning for egen habilitet. Dette er nødvendig for at det skal være tid til å innkalle varamedlem som stedfortreder, jf. § 8 tredje ledd. Varamannen bør «innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad». Oppstår det spørsmål om flere medlemmers habilitet i samme sak, skal de alle avstå fra å delta i habilitetsavgjørelsene. Dette gjelder både for sin egen og andres habilitet og selv om grunnlaget for inhabilitetsproblematikken er helt forskjellig for de respektive enkeltmedlemmene. En forutsetning er imidlertid at organet er vedtaksført. Dersom det i en sak er så mange inhabile medlemmer at det kollegiale organet ikke er vedtaksført, og det ikke er kalt inn varamedlemmer, er det lagt til grunn at samtlige medlemmer likevel skal delta i avgjørelsen av medlemmenes habilitet.

DATAGRUNNLAG

Oppsummering av kommunen si handsaming av saka om Aldselva kraftverk

2012: Kommunestyret gjev uttale i sak om kraftverk i Aldselva i sak 075/12.

¹ Geir Woxholth: Forvaltningsloven 5. utgave 2011, side 152.

² Ot.prp.nr.50 (2008-2009) s. 28.

02.05.2016: Oversending frå NVE³ til Samnanger kommune med NVE sitt vedtak om tillatelse til kraftverk i Aldalselva i Samnanger kommune.

12.05.2016: Kommunestyremøte der meldinga frå NVE blei lagt fram som orientering/melding. I møteprotokollen står det følgjande: «*Aldalselva kraftverk – vedtak frå NVE (brev datert 02.05.16) – kommunestyret vart samde om at kommuneadministrasjonen skulle be om å få forlenga klagefristen. I same brev skal ein minna NVE om gjeldande vedtak frå Samnanger kommunestyre sak 075/12.*»

23.05.2016: Møte i valstyret i Samnanger kommune, som er identisk med formannskapet. Protokollen etter dette møtet viser ikkje at konsesjonssaka har vore drøfta her.

24.05.2016: Rådmann sender brev til NVE der kommunen ankar NVE sitt vedtak om å godkjenne kraftverk i Aldalselva. «*Aldalselva kraftverk – anke frå Samnanger kommune på vedtak. NVEs referanse: 201104255-42.*»

02.06.2016: Kommunestyremøte der brev frå rådmann til NVE datert 24.05.16 blir lagt fram under «Oversikt delegerte vedtak / referatsaker som er meldt opp til møtet.».

Frå møteprotokollen går det fram at det kom nokre merknader som er ført under «orienteringar/meldingar»:

«Konsesjon - Aldalselva kraftverk

Øyvind Strømme (MDG) meinte at dette burde vore oppe som politisk sak.

Vidar Tveiterås (A) lurte på kvifor kommunen har sendt ein anke på konsesjonsvedtaket til NVE og ikkje ein førespurnad om å få utsett klagefrist slik kommunestyrerepresentantane vart einige om i møtet 12.05.2016.

Tone Ramsli (rådmann) fortalte at administrasjonen saman med ordførar og gjennom kontakt med NVE vurderte det slik at kommunen skulle senda ein klage i staden for å be om utsett klagefrist.

Dette vart representantane i formannskapet orientert om 16.05.2016.⁴ Dei hadde ingen merknader til dette.

Jon Magne Bogevik (politisk uavhengig) forlanga at klagen vert tilbaketrekt før neste kommunestyremøte. Han understrekte at i følgje delegeringsreglementet til Samnanger kommune er det berre kommunestyret som kan uttala seg i slike saker.»

Vidare viser møteprotokollen at «*Delegerte vedtak/referatsaker vert tekne til orientering.*»

29.9.2016: Saka blei tatt opp til ny handsaming i kommunestyret. Revisjonen har fått opplyst at ordførar tilrådde at klagen i konsesjonssake blei trekt, men kommunestyret valte å oppretthalde klagen. Kommunestyret fatta vedtak om dette i sak 66/16.

Sakshandsaming og delegering

Sak om NVE sitt vedtak om å gje konsesjon til kraftverk i Aldalselva våren 2016 blei i første omgang ikkje lagt fram som ei sak til handsaming for kommunestyret, men berre til informasjon under skriv og meldingar. Etter dette blei det sendt ein anke til NVE frå rådmann. Av intervju går det fram at både politisk og administrativ leiing i ettertid har sett at denne anken skulle ha vore handsama i kommunestyret, og at den opphævelege handsaminga av saka var feil og ikkje etter regelverket.

Tidlegare rådmann peikar på at ei konsesjonssak sjeldan er å sjå på som kurant. Når framgangsmåten blei slik den blei var det med bakgrunn i at kommunestyret i møte 12.05.2016 ga uttrykk for at dei ønskte at kommunen uttalte seg og at rådmannen la til grunn for uttalen tidlegare vedtak i kommunestyret (Sjå også utdrag frå protokoll over). I Intervju peikar også ordførar på at han i utgangspunktet trudde at saka ikkje trengte ny handsaming i kommunestyret. Ordførar såg etter kvart at saka hadde eit anna omfang enn tidlegare som kravde ny handsaming av kommunestyret.

³ Norges vassdrags- og energidirektorat

⁴ Det er mogleg at dato i protokollen er feil. Tilgjengelege møteprotokollar for Samnanger kommune på kommunen sine nettsider viser at første møte i valstyret i 2016 var 23.mai.

Tidlegare rådmannen peikar på at årsaka til at delegeringsreglementet ikkje blei følgt i samband med ankesaka heng saman med fleire tilhøve og rådmannen peikar på at ho har gjort greie for dette i brev til NVE datert 21.09.2016. I dette dokumentet viser rådmannen mellom anna til følgjande:

«I arbeidet med brevet til NVE vurderer rådmannen det slik at det er vanskeleg å lage ei skikkeleg saksutgreiing til politisk handsaming i kommunestyret den 23.6.2016 som realistisk vil vera den fristen me vil få dersom me vil få utsett frist. Det vert derfor laga eit utkast til brev til NVE som er formulert som ein klage og der det ikkje vert bedt om utsett frist. Klagen inneheld ikkje nye moment i høve til kommunen sin uttale i høyringsrunden, dvs. at klagen er basert på eit politisk vedtak i kommunestyret. Ordføraren er samd i denne framgangsmåten.

Rådmannen peiker i tillegg på at avvikling av permisjon i administrasjonen gjorde handteringa av saka krevjande. Kommunen hadde på grunn av permisjonsavvikling ikkje personell med tilstrekkeleg erfaring og kompetanse tilgjengeleg til å fange opp betydninga av orienteringa om at NVE hadde gitt konsesjon til Aldalsvassdraget kraftverk. Det blei dermed ikkje fanga opp at NVE i sitt vedtak hadde sett vilkår knytt til konsesjonen som truleg heng saman med og tek omsyn til kommunestyret i Samnanger sitt vedtak i sak 075/12.

At ein nøkkelperson i kommunen var i permisjon gjorde også at rådmannen ikkje blei orientert om saka før ho blei ringt opp av eit kommunestyremedlem som orienterte om saka. Dette bidrog til at kommunen mista tid i høve til å saksutgreie ein eventuell anke til politisk handsaming i formannskap og kommunestyre. Rådmannen peikar vidare på at slike vedtak frå NVE har korte klagefristar, berre tre veker.

Både rådmann og ordførar peikar også på at noko av årsaka til at dei ikkje såg at klagesaka burde ha vore handsama av kommunestyret, var knytt til det at kommunen på tidspunktet saka kom opp var inne i ein svært krevjande prosess i samband med kommunereforma.

Tidlegare rådmann opplyser at medlemmene i formannskapet var samla som valstyre 23.5.2016. Dei blei då informert om at det ville gå ein klage på vedtaket og dette blei lest opp for dei. Det var ikkje merknader til uttalen eller til framgangsmåten. At saka blei diskutert i dette møtet blei ikkje protokollert då det formelt var valstyret som var samla.

Summert opp fortel tidlegare rådmann at det var tre årsaker til at klage blei sendt til NVE utan handsaming i kommunestyret, og at saka blei oppfatta som kurant for rådmannen å handtere:

- 1) At det låg føre vedtak frå 2012 knytt til saka
- 2) Det var vanskeleg å gje saka tilstrekkeleg merksemd på grunn av andre store oppgåver og fråvær av nøkkelkompetanse
- 3) Formannskapet blei involvert i vurderinga, sjølv om formannskapet ikkje var formelt sett

Tidlegare rådmann peiker på at saka burde fått ein annan prioritet i ein travel kvardag og at den burde ha vore lagt fram til politisk handsaming i kommunestyret fordi den gjeld eit viktig vassdrag i kommunen, og fordi det var førre kommunestyre med ei anna politisk samansetning som fatta vedtaket i 2012.

I undersøkinga kjem det fram at gjeldande delegeringsreglementet i kommunen er gamalt, dvs. frå 2003. Tidlegare rådmann viser til at det ikkje er enkelt å forstå reglementet og at det er eit mål å gjere det tydelegare. Kommunen har derfor sett ned eit politisk utval som skal gå igjennom reglementet med tanke på å endre det. Kommunen har vidare kjøpt inn eit elektronisk verktøy frå kommuneforlaget som skal vere til hjelp i arbeidet. Arbeidet er likevel sett på vent fordi kommunen manglar kapasitet i administrasjonen til å følgje det opp. Det blir peika på at arbeidet er omfattande då det er lagt opp til å gå igjennom heile reglementet saman med politikarane.

Tidlegare rådmann opplyser at det i praksis er slik at administrasjonen spør politikarane dersom det er tvilstillfelle i høve til kva oppgåver administrasjonen kan gjere og ikkje. Rådmannen meiner dette fungerer godt og at det ikkje er ofte det er behov for slike avklaringar. Ho peiker på at hovudprinsippet

i gjeldande delegeringsreglementet er at kommunestyret har delegert mynde til rådmann og utval så langt lova gjev løyve til dette.

Rutinar knytt til habilitetsvurderingar

Tidlegare rådmann peiker på at habilitetsproblem for administrasjonen i høve til politiske sakshandsamarane nesten aldri er noko problem i Samnanger. Årsaka til dette er at mange av sakshandsamarane inklusive rådmannen bur i andre kommunar og har lite slekt i Samnanger. Slik unngår dei problemstillingar knytt til habilitet. Kommunen har vidare nesten aldri klagesaker som skal handsamast politisk. Dersom ho som rådmann blir inhabil har dei brukt å leie inn personell frå nabokommunar.

Tidlegare rådmann peikar på at når det gjeld politikarane er det dei politiske organa sjølve som bestemmer om politikarar er habile eller ikkje. Rådmannen fortel at det kan variere i kva grad politikarane melder seg inhabile og at dei av og til må gjerast merksame på at dei kan vere inhabile. I ein del tilfelle kan det vere vanskeleg å avgjere om ein politikar er habil eller ikkje, og rådmann og administrasjon prøver å rettleie politikarane etter beste evne i desse spørsmåla. Nokre gonger kan det vere vanskeleg å vurdere habiliteten til representantane når den er knytt til ulike typar interesser dei har.

Revisjonen får opplyst at kommunen ikkje har formulert skriftleg rettleiar eller rutinar for vurdering og handtering av habilitet for folkevalte og tilsette. Det blir vist til at kommunen har etiske retningsliner men at desse ikkje omtalar habilitet direkte.

Når det gjeld kommunen sine møteinnkallingar står det på desse at «Forfall til møtet eller ugildskap må meldast snarast råd til ekspedisjonen (tlf. 56 58 74 00 eller e-post postmottak@samnanger.kommune.no), som vil kalla inn varamedlem.» Tidlegare rådmann opplyser samtidig at politikarane av og til sjølve kallar inn vararepresentantar.

Tidlegare rådmann opplyser at politikarane i samband med folkevaltopplæringa får ei rask innføring i vurdering av habilitet, men ikkje nokon grundig gjennomgang. Ordfører meiner at kommunestyret kan ha nytte av kurs knytt til habilitetsvurderingar.

Revisjonen får vidare opplyst at kommunen ikkje har formulert ei rutine som omtaler kor politikarar kan vende seg for å få drøfta eller få hjelp til å få avklara eigen habilitet om dei skulle vere i tvil om denne. Ordførar peikar på at det ofte kunne ha blitt gjennomført eit betre vurderingsarbeid i forkant av dei politiske møta når det gjeld habilitetsvurderingar. Han peikar på at det kan vere komplisert å handtere habilitetsvurderingar på bakgrunn av benkeforslag sett fram i møte og meiner at det kanskje ikkje har vore nok fokus på å melde inn moglege tilfelle av inhabilitet i forkant av møta. Ordfører peikar samtidig på at det har vore fleire døme på at inhabilitetsspørsmål har blitt meldt inn før politiske møte, og at administrasjonen i uklare tilfelle då har undersøkt med juridisk ekspertise korleis sakene skal vurderast. Ordfører meiner at dette er ein praksis som fungerer godt. Tidlegare rådmann meiner det er sjeldan at administrasjonen i kommunen har fått slike førespurnader frå politikarane.

Habilitetsvurderingar i saka om Aldselva kraftverk

Når det gjeld kommunestyret si handsaming av anke knytt til konsesjonssak for Aldselva kraftverk, meiner ordførar at regelverket for habilitet, inkludert kommunen sine egne reglar, har blitt følgt når habilitet har blitt vurdert. Han understrekar samtidig at rutinane knytt til vurdering av habilitet bør bli betre i kommunen. Ordførar opplyser at det ikkje er funne døme på at enkeltpersonar som var involvert i handsaming av ankesaka (Aldselva kraftverk) ikkje var habile til å handsame saka.

Tidlegare rådmann opplyser at ho ikkje har oversikt over kven som har meldt seg ugild på dei ulike møta der konsesjonssaka om Aldselva har blitt handsama, og ho viser i denne samanhengen til møteprotokollane for oversikt over dette. Protokollar for kommunestyremøta 12.5.2016, 2.6.2016 og 29.9.2016 viser at kommunestyret i 2016 berre har fatta vedtak i konsesjonssaka for Aldselva i møta 12. mai og 29. september. Når det gjeld handsaminga av saka 12. mai 2016 oppfattar revisjonen at det blei fatta vedtak i saka sjølv om saka blei lagt fram under orientering/melding. Dette har med ordlyden i vedtaket å gjere der det står at «Aldselva kraftverk – vedtak frå NVE (brev datert

02.05.16) – kommunestyret vart samde om at kommuneadministrasjonen skulle be om å få forlenga klagefristen. I same brev skal ein minna NVE om gjeldande vedtak frå Samnanger kommunestyre sak 075/12.» Av protokollen går det ikkje fram om det blei gjort habilitetsvurderingar knytt til dette vedtaket. I kommunestyremøtet 29.9.2016 blei det også fatta vedtak knytt til konsesjonssaka for Aldselva. Av protokollen går det fram at habiliteten til tre kommunestyrerepresentantar blei vurdert og alle tre blei funne inhabile til å handsame saka. Av møteprotokollane går det fram at dei tre som blei funne inhabile i møtet 29.9.2016 var også til stades i kommunestyremøtet 12.5.2016.

REVISJONEN SINE VURDERINGAR

Undersøkinga viser at regelverket for sakshandsaming og delegering i første omgang ikkje blei følgt i samband med at rådmannen sendte anke knytt til konsesjonssak for Aldselva kraftverk 24.5.2016. Kommunen sitt delegeringsreglement slår i § 1.1 fast at konsesjonssaker skal handsamast av kommunestyret sjølve.

Sjølv om kommunen sitt delegeringsreglement § 2.4 i samsvar med kommunelova § 13 pkt.1 opnar for at formannskapet i hastesaker kan fatte vedtak på vegne av kommunestyret, ble dette ikkje gjort i denne saka. Saka blei lagt fram for valstyret som består av dei same medlemmene som formannskapet, men det blei ikkje gjennomført eit formelt formannskapsmøte, med innkalling, sakliste og protokoll i samsvar med kommunelova sine krav til politiske møte.

Kommunen har ikkje utarbeidd rutinar for korleis habilitet skal vurderast eller varslast verken for politikarar eller tilsette. Revisjonen meiner at retningslinjer og rutinar for varsling og vurdering av habilitet bør utarbeidast for å gjere tydeleg kva som blir forventa av den enkelte tilsette og av politikarane når det gjeld å vurdere eigen habilitet og melde frå om eventuell inhabilitet eller behov for å få vurdert sin habilitet. I denne samanhengen må det gjerast tydeleg kor den enkelte kan søke råd og rettleiing. Samtidig må det gjerast tydeleg at administrasjonen må varslast tidleg for å kunne rekke å søke nødvendig fagleg rettleiing i kompliserte habilitetssaker.

Revisjonen meiner vidare at tilsette og politikarar må sikrast tilstrekkeleg opplæring knytt til habilitetsvurderingar, og i kva tilfelle det kan vere relevant å gjere ei konkret vurdering av om ein er inhabil eller ikkje.

Undersøkinga viser at det blei meldt om mogleg inhabilitet og gjennomført habilitetsvurderingar i samband med kommunestyret si handsaming av konsesjonssaka i møte 29.9.2016, men ikkje i møtet 12.5.2016. Det at tre representantar blei vurdert å ikkje vere habile til å delta i handsaming av konsesjonssaka i september 2016, kan indikere at dei same kommunestyrerepresentantane også kan ha vore inhabile i samband med kommunestyret sitt vedtak 12 mai same år. Gitt at ikkje forhold som førte til inhabilitet i september 2016 har oppstått i tidsrommet etter kommunestyremøtet 12. mai, burde spørsmål om inhabilitet ha blitt tatt opp og vurdert for dei tre representantane også i kommunestyremøtet i mai 2016.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Stein Ove Songstad
Partner

Samnanger kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 232
Arkivnr: 2016/79-7
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Samnanger kommune	15/17	02.05.2017

Årsrapport frå skatteoppkrevjar og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2016 - Samnanger kommune

Bakgrunn

Viser til utdrag frå brev av 21.02.2005, frå Skattedirektoratet:

"Kommunenes behandling av skatteregnskapene etter at kontroll og revisjon er overtatt av staten.

- *Staten er nå gitt det totale ansvaret for kontroll og revisjon med skatteoppkreverfunksjonen. Riksrevisjonen har ansvaret for den formelle revisjonen av skatteregnskapet, mens oppfølgingen av den interne kontroll hos skatteoppkrever, utføres av regionale kontrollenheter lokalisert ved fem skattefogdkontor. Det er i denne forbindelse stilt spørsmål vedrørende kommunens behandling av skatteregnskapet.*

Kommunestyret / kontrollutvalget skal etter det som er sagt over ikke lenger behandle selve skatteregnskapet, men får ved kontrollrapporten en tilbakemelding på om skatteoppkreverfunksjonen blir utført på en tilfredsstillende måte. Rapporten inneholder også eventuelle forslag til tiltak og forbedringspunkter. Skattedirektoratet stiller ingen krav til formell behandling av kontrollrapporten i kommunestyret / kontrollutvalget, men forutsetter at kommunen følger opp eventuelle tiltak og forbedringspunkter. Skattedirektoratet anser det likevel som naturlig at skatteoppkrever oversender skatteregnskapet og kopi av sin halvårlege redegjørelse til kommunestyret / kontrollutvalget."

Skattedirektoratet har vidare i brev dagsett 02.05.07 svara dette på førespurnad når det gjeld kontrollutvalget sin innsynsrett og tilsynsrolle knytta til skatteoppkrevjarfunksjonen:

"Ut i fra en vurdering av de aktuelle hjemler mener Skattedirektoratet at kontrollutvalget kan kreve å få seg forelagt nøkkeltall som vist i vedlagte skjema fra skatteregnskapet. Til tross for at kontrollutvalget ikke har instruksjonsmyndighet over skatteoppkreverne bør kontrollutvalget ha adgang til å bemerke forhold vedrørende samlede restanser og arbeidsgiverkontroll så lenge dette er et ledd i utvalgets arbeid med kontroll av revisjon og den økonomiske forvaltning i kommunen og fylkeskommunen."

Kommunal- og regionaldepartementet har i brev dagsett 01.06.07 kommentert skattedirektoratet sin uttale på denne måten:

"Departementet har gått gjennom Skattedirektoratets vurdering av spørsmålene. Vi slutter oss til Skattedirektoratets vurdering og avklaring av de konkrete spørsmålene som er reist."

Drøfting

Med bakgrunn i desse utsegnene frå skattemyndigheitene vert rapportar vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen i Samnanger kommune lagt fram til drøfting:

- Årsrapport for 2016 frå skatteoppkrevjaren i Samnanger kommune, datert 16.01.17.
- Kontrollrapport 2016 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Samnanger kommune, frå Skatteetaten, datert 15.02.17.

Samnanger kommune kjøper tenester frå Kvam herad når det gjeld skatteoppkrevjarfunksjonen. Frå 01.09.2014 er det oppretta avtale om skatteinnkrevjing. Sum årsverk til skatteoppkrevjarfunksjonen har vore slik dei siste åra: 0,2 årsverk i 2014, 0,4 årsverk i 2015, og 1 årsverk i 2016.

Skattekontoret har i 2016 gjennomført sine kontrollhandlingar, og det er verken gjeve pålegg eller tilrådingar etter denne kontrollen.

I avtalen mellom Samnanger kommune og Kvam herad skal alt arbeid som fylgjer av skatteoppkrevjarinstruksen utførast av skatteoppkrevjaren i Kvam. Kvam har samarbeidsavtale med Kemneren i Bergen v/Hordaland Kommunale Regnskapskontroll om kontrollarbeid vedr. arbeidsgjevarkontroll. Frå 2016 utfører dei og alt kontrollarbeid som gjeld Samnanger.

For Samnanger kommune er det i 2016 gjennomført 2 arbeidsgjevarkontrollar, som utgjer 3,6 % av totalt tal leverandørar av LTO i kommunen. Det er krav om 5 % kontroll, og det manglar 1 kontroll for at krav på 5 % vart oppnådd. Grunnen til dette er at ein kontroll som vart starta i 2016 ikkje vart ferdig innan årsskiftet.

Kontrollrapport frå skatteetaten og årsrapport frå skatteoppkrevjarar ligg som vedlegg til denne saka.

Konklusjon

Kontrollrapporten frå Skatt Vest konkluderer med at Samnanger kommune totalt sett for 2016, og i det alt vesentlege, er i samsvar med gjeldande krav og regelverk. Kontrollutvalet bør såleis, med bakgrunn i framlagt årsrapport for 2016 frå skatteoppkrevjaren, og kontrollrapport 2016 frå Skatteetaten, gje sin uttale til arbeid som er utført ved skatteoppkrevjarfunksjonen for Samnanger kommune sin del.

Forslag til uttale:

1. Kontrollutvalet merkar seg at Skatteetaten konkluderer med at Samnanger kommune har ein skatteoppkrevjarfunksjon som i det alt vesentlege vert utført på ein tilfredstillande måte.
2. Kontrollutvalet merkar seg vidare at målsetjing for tal gjennomførte arbeidsgjevarkontrollar ikkje er oppnådd i 2016, men at grunnen til dette er at ein kontroll som vart starta i 2016 ikkje vart ferdig innan årsskiftet.
3. Årsrapport frå skatteoppkrevjaren i Samnanger kommune og kontrollrapport frå Skatteetaten for 2016 vert teke til orientering. Uttalen frå kontrollutvalet vert sendt kommunestyret til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Årsrapport for 2016 frå Skatteoppkrevjaren i Samnanger kommune
- Kontrollrapport 2016 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Samnanger kommune frå Skatteetaten

Årsrapport for 2016

Skatteoppkrevjaren i Samnanger kommune

Innhald

1. Generelt om skatteoppkrevjaren si verksemd.....	3
1.1 Skatteoppkrevjarkontoret.....	3
1.1.1 Ressursar.....	3
1.1.2 Organisering	3
1.1.3 Ressursar og kompetanse.....	3
1.2 Internkontroll.....	3
1.3 Vurdering av skatteinngangen.....	4
1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i rekneskapsåret.....	4
1.3.2 Kommunen sin del av skatteinngangen i rekneskapsåret.....	4
1.4 Skatteutval.....	5
2. Skatterekneskapan	5
2.1 Avlegging av skatterekneskapan.....	5
2.2 Margin.....	5
2.2.1 Margin for inntektsåret 2015	5
2.2.2 Margin for inntektsåret 2016	5
2.2.3 Kommenterar til marginavsetninga.....	6
3. Innkrevjing av krav	6
3.1 Restanseutvikling.....	6
3.1.1 Totale restansar og berostilte krav	6
3.1.2 Kommenterar til restansesituasjonen og utviklinga i restansar.....	6
3.1.3 Restansar eldre år.....	7
3.1.4 Kommenterar til restansar og restanseoppfølginga for eldre år	7
3.2 Innkrevjinga si effektivitet	8
3.2.1 Vurdering av kontoret sitt resultat pr. 31.12.2016	8
3.2.2 Vurdering av samheng mellom aktivitet og resultat	8
3.2.3 Omtale av spesielle tilhøve	8
3.2.4 Kontoret sitt eventuelle tiltak for å betre effektiviteten i innkrevjinga	9
3.3 Særnamskompetanse	9
4. Arbeidsgjevarkontroll	9
4.1 Organisering av arbeidsgjevarkontrollen.....	9
4.2 Planlagde og gjennomførte kontrollar	9
4.3 Resultat frå arbeidsgjevarkontrollen.....	10
4.4 Vurdering av arbeidsgjevarkontrollen	10
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktørar.....	10
4.6 Gjennomførde informasjonstiltak.....	10

1. Generelt om skatteoppkrevjaren si verksemd

1.1 Skatteoppkrevjarkontoret

1.1.1 Ressursar

Ressursfordeling	Årsverk	%-andel fordelt
Tal årsverk ved skatteoppkrevjarkontoret som berre er nytta til skatteoppkrevjarfunksjonen i rekneskapsåret	1	100 %
Ressursbruk ved skatteoppkrevjarkontoret, fordeling av årsverk	-----	-----
Skatterekneskap	0,1	10 %
Innkrevjing av skatt og arbeidsgjevaravgift	0,8	80 %
Arbeidsgjevarkontroll	0,03	3 %
Informasjon og veiledning overfor skatte- og avgiftspliktige og rekneskapsførarar/revisorar	0,02	2 %
Skatteutval	0,0	0 %
Administrasjon	0,05	5 %
(Andel fordelt skal være 100%)	Sum	100 %

1.1.2 Organisering

Samnanger kommune har retta førespurnad til Kvam herad om hjelp til skatteoppkrevjarfunksjonen i Samnanger pga. manglande kapasitet.

Frå 01.09.2014 vart det oppretta ein ny avtale mellom Samnanger kommune og Kvam herad om skatteinnkrevjing i Samnanger.

I fylgje denne avtalen skal skatteoppkrevjaren i Kvam utføra alle oppgåver som fylgjer av instruksen for skatteoppkrevjaren.

Skatteavdelinga er administrativt underlagt økonomisjefen. Fagleg er avdelinga underlagt Skatt Vest avdeling innkrevjing.

1.1.3 Ressursar og kompetanse

Skatterekneskap: Kompetansen er tilfredstillande. Når det gjeld ressursar er det sårbart i samband med ferie og andre fråvær.

Innkrevjing: Kompetansen er tilfredstillande. Ressursar er pressa i samband med tyngre innkrevjing og utleggsforretningar som vert haldne av skatteoppkrevjaren som særnamsmann.

Arbeidsgjevarkontroll: Er pålagt skatteoppkrevjaren i Kvam. I 2016 vart det utført arbeidslistekontroll.

Tilsette ved kontoret har delteke på kurs som har betydning for utføringa av arbeidsoppgåver.

1.2 Internkontroll

Alle bilag i samband med endre/registrere krav vert attestert av to personar. I samband med godskriving av annen aktør vert ekstern dokumentasjon lagt med når dette føreligg, utskrift av skjermbilde og undertekna av to personar. Utbetalingar vert godkjent av to personar i SOFIE og vedlagt dokumentasjon. Godkjenning i bank vert utført av tilsette ved økonomikontoret. Det er fortida tre personar som har denne tilgangen.

Oppgåvene på kontoret vert utført forsvarleg og fylgjer lover og reglar. Resultatet for kontoret oppfyller dei krava som er sett. Rekneskapen er til kvar tid åjour på dei punkt som kontoret har styring på.

Det er oppretta eigne rutinebeskrivingar innanfor det enkelte arbeidsområde.

Det er oppretta rutine for månadlege og halvårlege rapportar som skal kontrollerast og signerast av den som utfører kontrollen

1.3 Vurdering av skatteinngangen

1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i rekneskapsåret

	2016	2015
Arbeidsgjevaravgift	-24 171 623	-22 965 392
Personlege skattytarar	-199 367 577	-201 482 588
Tvangsmulkt	-1 435	0
Upersonlege skattytarar	-12 619 610	-11 191 239
Renter	-36 506	-257 913
Innkrevjing	5 182	12 885
Sum	-236 191 569	-235 884 248

For 2016 syner skatterekneskapen at det er innbetalt totalt kr 236 191 569 i skatt og avgift. Dette er ein auke i forhold til 2015 på kr 307 321,- som utgjer 0,13%

1.3.2 Kommunen sin del av skatteinngangen i rekneskapsåret

Fordeling til skattekreditorar

År	2016	2015
Samnanger kommune	65 530 852	62 066 594
Hordaland fylke	13 998 133	13 528 289
Staten	76 522 851	79 339 010
Folketrygd	80 164 425	80 957 501

For 2016 syner skatterekneskapen at det er fordelt skatt til Samnanger kommune med kr 65 530 852,- som er ein auke i høve til 2015 på kr 3 464 258,- som utgjer 5,58%.

Fordelingstall som vart nytta:

2015 Forskotspliktige 28,67%   Etterskotspliktige 37,50%
 2016 Forskotspliktige 30,48%   Etterskotspliktige 34,50%

1.4 Skatteutval

Det er sendt 1 sak til skatteutvalet i 2016. Skatteutvalet har i 2016 ettergjeve kr 0,-.

2. Skatterekneskapen

2.1 Avlegging av skatterekneskapen

Avlegging av skatterekneskapen

Skatteoppkrevjaren i Samnanger kommune stadfestar at skatterekneskapen for 2016 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldande forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevjarar § 3-1.

- Det er ikkje motteke pålegg vedkomande rekneskapsføring, rapporteringa og avlegging av skatterekneskapen frå regional kontrollleining.

Årsrekneskapen for 2016 følgjer som vedlegg til årsrapporten og er signert av skatteoppkrevjaren.

2.2 Margin

2.2.1 Margin for inntektsåret 2015

Innestående margin for inntektsåret 2015, pr. 31.10.2016	kr 4 865 244
For mykje avsett margin for inntektsåret 2015	kr 4 865 244

Marginprosent

Prosentats marginavsetning: 10 %. Gyldig frå: 1995

2.2.2 Margin for inntektsåret 2016

Marginavsetning for inntektsåret 2016, pr. 31.12. 2016	kr 17 399 666
Gjeldande prosentats marginavsetning: 10% .	1995

2.2.3 Kommentarer til marginavsetninga

Det er avsett kr 4 824 997,- for mykje i margin for inntektsåret 2015. Det var totalt avsett kr 21 557 191,- til margin i 2015. Avviket er ikkje så stort at ein anbefaler å endra marginprosenten.

3. Innkrevjing av krav

3.1 Restanseutvikling

3.1.1 Totale restansar og berostilte krav

Skatteart	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i restanse Reduksjon (-) Økning (+)	Endring i berostilt restanse Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	3 734 565	0	2 526 409	0		+1 208 156
Arbeidsgjevaravgift	38 250	0	5 640	0		+32 610
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Forseinkingsrenter	80 129	0	21 973	0		+58 156
Forskotsskatt	0	0	0	0	0	0
Forskotsskatt person	1 424 334	0	773 036	0		+651 298
Forskotstrekk	365 476	0	7000	0		+358 476
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innkrevjingsinntekter	45 414	0	38 184	0		+7 230
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt	200 979	0	134 858	0		+66 121
Restskatt person	1 579 983	0	1 545 718			+34 265
Sum restanse diverse krav	0	0	0	0	0	0
Diverse krav	0	0	0	0	0	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	3 734 565	0	2 526 409	0		+1 208 156

3.1.2 Kommentarer til restansesituasjonen og utviklinga i restansar

Samla restanse ha auka med kr 1 208 156,- frå 31.12.2015 til 31.12.2016 dette utgjer 47,82%

Berostilte krav er uendra frå 31.12.2015 til 31.12.2016.

Avskrivningar: Totalt i 2016 kr 7 385,-

På grunnlag av:

Ei avslutta gjeldsordning kr 7 208,- og eit dødsbu etter skifteloven § 80 kr 177,-

Person:

Utlíkna skatt for 2015 kr 202 822 270,-

Utlíkna skatt for 2014 kr 192 351 789,-

Auke i utlíkna skatt utgjer 5,44%

Upersonleg:

Utlíkna skatt for 2015 kr 12 685 691,-

Utlíkna skatt for 2014 kr 10 797 604,-

Auke i utlíkna skatt utgjer 17,49%

Arbeidsgjevaravgift:

Bokført arbeidsgjevaravgift i 2016 kr 24 171 623,-

Bokført arbeidsgjevaravgift i 2015 kr 23 202 974,-

Auke i arbeidsgjevaravgift utgjer 4,17%

Krav i konkurs: kr 183 546,-

Gjeldsordning: kr 47 121,-

Aldersfordelt saldo

Sum restanse	1 – 90 dagar	91 – 180 dagar	181 – 270 dagar	271 – 365 dagar	Sum siste 365 dagar	366 – 730 dagar	731-1095 dagar	Eldre enn 1095 dag.
3 734 565	1 091 294	970 360	470 769	247 481	2 779 904	234 306	215 999	504 356

3.1.3 Restansar eldre år

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2014	202 087	92 816
2013	194 618	184 448
2012	124 901	121 401
2011 – 1999	433 637	-----

3.1.4 Kommenterar til restansar og restanseoppfølginga for eldre år**Kommentar til restansar for eldre år:**

Forelda krav pr. 31.12.2016: 0

Samla beløp på forelda krav pr. 31.12.2016: kr 0,-

Kontoret har kontrollert rapporten «Restanse – forelda krav»

Kommentar til restanseoppfølging for eldre år:

Personlege skattytarar:

Er under gjeldsordning kr 220 816,-

Krav i konkurs: kr 57 534,-

Ikkje noko til utlegg: kr 515 421,-

Upersonlege:

Har ikkje restanse for eldre år.

3.2 Innkrevjinga si effektivitet

3.2.1 Vurdering av kontoret sitt resultat pr. 31.12.2016

Skatteart	Resultat pr 31.12.2016	Krav
Restskatt personlege skattytarar 2014	98,8 %	94,7%
Forskotstrekk 2015	99,9 %	99,9 %
Utskreven forskotsskatt for personlege skattytarar 2015	99,4 %	99,0 %
Utskreven forskotsskatt for upersonlege skattytarar 2015	100,0 %	99,8 %
Restskatt for upersonlege skattytarar 2014	97,9 %	99,0 %
Arbeidsgjevaravgift 2015	99,9 %	99,8 %
Innkrevd restskatt, person 2014	91,4 %	60,0 %

Oppnådde resultat i høve til krav er gode med unntak av restskatt upersonlege skattytarar. Grunnen til dette er at ubetalte krav vedrørande 1 selskap.

3.2.2 Vurdering av samanheng mellom aktivitet og resultat

Det er utferda 19 krav om utleggstrekk, 3 betalingsavtalar, 25 varsel om utleggsforretningar som førte til at 18 utleggsforretningar vart haldne, 2 motrekningar, 43 telefoninkassoar, 1 behandla forslag gjeldsordning, og 1 opna konkurs.

Det å komma tidleg i gong med innkrevjingstiltak verkar positivt på restansen.

DTI strategi verta utført snararast råd når det gjeld utlegg og vurdering
:

3.2.3 Omtale av spesielle tilhøve

Det er ubetalte krav på totalt kr 404 362,- som på grunn av konkurs kr 183 546,- og gjeldsordning kr 220 816,- ikkje eg mogeleg å innfordra.

3.2.4 Kontoret sitt eventuelle tiltak for å betre effektiviteten i innkrevjinga

Tidleg vurdering om det er grunnlag for tvangsinnkrevjing.

3.3 Særnamskompetanse

Særnamskompetanse vert nytta av skatteoppkrevjaren. Dette har ført til snarare gjennomføring av utlegg og betre oppfølging av DTI strategiar.

Det er utsendt 25 varsel etter § 7-10. Det vart gjennomført 18 utleggsforretningar som førte til 7 tinglyste utlegg og 11 forretningar med ikkje noko til utlegg.

Det vart sendt 36 varsel om utleggstrekk som førte til 19 pålegg om trekk.

4. Arbeidsgjevarkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgjevarkontrollen

I avtale mellom Samnanger kommune og Kvam herad gjeldande frå 01.09.2014 skal alt arbeid som fylgjer av skatteoppkrevjarinstruksen utførast av skatteoppkrevjaren i Kvam. Kvam har samarbeidsavtale med Kemneren i Bergen v/ Hordaland Kommunale Rekneskapskontroll om kontrollarbeid. Frå 2016 utføret dei og alt kontrollarbeid som gjeld Samnanger,

4.2 Planlagde og gjennomførte kontrollar

Tal planlagde kontrollar for 2016: 3

Som utgjør: 5,4 % av totalt tal LTO hos arbeidsgjevarane i kommunen.

Tal gjennomførte kontrollar 2016: 2

Som utgjør: 3,6 % av totalt tal leverandørar av LTO i kommunen.

Tal gjennomførte kontrollar i 2015: 3

Det manglar 1 kontroll for at krav på 5% vart oppnådd. Grunnen til dette er at ein kontroll som vart starta i 2016 ikkje vart ferdig. Det skuldast at rekneskap ikkje var ført og ny

rekneskapsfører ikkje fekk bilag frå selskapet. Dagleg leiar for selskapet var svært vanskeleg å få kontakt med.

4.3 Resultat frå arbeidsgjevarkontrollen

I rapport med merknad.

4.4 Vurdering av arbeidsgjevarkontrollen

Kravet om at 5% av arbeidsgjevarane skal kontrollerast kvart år er ikkje nådd i 2016. Sjå tidlegare merknad.

I samband med at alle kontrollar no skal utførast i «KOSS» vil dette ha innverknad på framtidig organisering av kontrollarbeid.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktørar

Kontoret har ikkje delteke i felles aksjonar med skattekontoret.

4.6 Gjennomførde informasjonstiltak

Det er ikkje registret nye arbeidsgjevarar i Samnanger i 2016.

Det er ikkje gjennomført organisert informasjon/veiledning til nye arbeidsgjevarar i 2016.

Norheimsund 16.01.2017

Steinar Vik
Skatteoppkrevjar (signatur)

Vedlegg: Årsrekneskapen for 2016 - signert av skatteoppkrevjaren.

Arsrekneskap 2016 for Samnanger kommune. Avlagt etter kontantprinsippet.

	2016	2015
Likvider	18 323 583	18 273 752
Skyldig skattekreditorene	-917 560	-515 639
Skyldig andre	-6 354	0
Innestående margin	-17 399 666	-17 758 110
Udisponert resultat	-3	-3
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	-24 171 623	-22 965 392
Kildeskatt mv - 100% stat	0	0
Personlige skatteyttere	-199 367 577	-201 482 588
Tvangsmulkt	-1 435	
Upersonlige skatteyttere	-12 619 610	-11 191 239
Renter	-36 506	-257 913
Innfordring	5 182	12 885
Sum	-236 191 569	-235 884 248
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	24 171 623	22 965 392
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	55 992 799	57 992 109
Fordelt til Fylkeskommunen	13 998 130	13 528 285
Fordelt til kommunen	65 530 860	62 066 601
Fordelt til Staten	76 522 828	79 339 025
Krav som er ufordelt	0	0
Videresending plassering mellom kommuner	-24 672	-7 164
Sum	236 191 569	235 884 248
Sum totalt	0	0

Norheimsund 16.01.2017

Steinar Vik
Skatteoppkrevjar

Forklaring til årsregnskapet

Skatteregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Skatteregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet

- **Likvider**
Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.
- **Skyldig skattekreditorene**
Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.
- **Skyldig andre**
Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene.
- **Udisponert resultat**
Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.
- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**
Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, samt renter og gebyrer.
- **Fordelt til skattekreditorene**
Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene.
- **Krav som er ufordelt**
Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

Kommunestyret i Samnanger kommune
Tyssevegen 217
5650 TYSSE

Kontrollrapport 2016 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Samnanger kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følger av "Instruks for skatteoppkrevjarar" av 8. april 2014.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt overfor skatteoppkrevjarane i saker som vedkjem skatteoppkrevjarfunksjonen, og plikter å yte rettleiing og hjelp i faglege spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å leggje til rette for best mogeleg resultat for skatteoppkrevjarfunksjonen. Grunnlaget for skattekontoret sin styring av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkrevjarfunksjonen vert utøvd tilfredsstillande i høve til gjeldande regelverk på følgjande områder:

- Intern kontroll
- Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapen
- Skatte- og avgiftsinnkrevjing
- Arbeidsgjevarkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkrevjarfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgåvene med kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen.

2. Om skatteoppkrevjarkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkrevjarfunksjonen iht. skatteoppkrevjaren sine årsrapportar:

Tal årsverk 2016	Tal årsverk 2015	Tal årsverk 2014
1,0	0,4	0,2

3. Måloppnåing

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatterekneskapen for Samnanger kommune viser per 31. desember 2016 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 236 191 565 og uteståande restansar² på kr 3 734 565, av dette krav stilla på vent kr 0. Skatterekneskapen er avlagt av kommunen sin skatteoppkrevjar 16. januar 2017.

3.2 Innkrevjingsresultat

Vi har gått gjennom innkrevjingsresultata per 31. desember 2016 for Samnanger kommune.

Resultata viser følgjande:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) førre år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlege skattytarar 2014	7,9	98,8	94,7	94,0	96,3
Arbeidsgjevaravgift 2015	23,8	99,9	99,8	99,9	99,9
Forskotskatt personlege skattytarar 2015	8,5	99,4	99,0	99,1	99,4
Forskotttrekk 2015	42,6	99,9	99,9	99,9	100,0
Forskotskatt upersonlege skattytarar 2015	10,5	100,0	99,8	100,0	99,9
Restskatt upersonlege skattytarar 2014	1,6	97,9	99,0	93,1	99,2

3.3 Arbeidsgjevarkontroll

Skatteoppkrevjaren for Samnanger kommune kjøper arbeidsgjevarkontrollar av Hordaland Kommunale Rekneskapskontroll.

Resultat for kommunen per 31. desember 2016 viser i følgje skatteoppkrevjaren sin resultatrapportering:

Tal arbeidsgjevarar	Minstekrav tal kontrollar (5 %)	Tal utførte kontrollar i 2016	Utførte kontrollar 2016 (i %)	Utførte kontrollar 2015 (i %)	Utførte kontrollar 2014 (i %)	Utført kontroll 2016 region (i %)
55	3	2	3,6 %	5,4%	0%	4,6%

4. Kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skattekontoret har i 2016 gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda intern kontroll, skatterekneskap og innkrevjing. Siste stadlege kontroll vart halden 19. april 2016.

Skattekontoret har i 2016 i tillegg gjennomført kontorkontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap og arbeidsgjevarkontroll.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav

5. Resultat av utført kontroll

• Intern kontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at skatteoppkrevjaren sin overordna interne kontroll i det alt vesentleg er i samsvar med gjeldande regelverk.

• Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapan

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av skatterekneskapan i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvisst uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

• Skatte- og avgiftsinnkrevjing

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

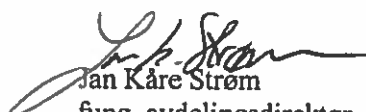
• Arbeidsgjevarkontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk. Arbeidsgjevarkontrollen vert likevel ikkje utført i eit tilstrekkeleg omfang då det er utført 3,6 % kontrollar mot eit krav på 5 %.

6. Ytterlegare informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlingar for 2016 verken gjeve pålegg eller tilrådingar, jf. rapport av 27. april 2016.

Venleg helsing

Jan Kåre Strøm
fung. avdelingsdirektør
Skatt vest

Oddmund Midtbø
seniorrådgjevar

Kopi til:

- Kontrollutvalet for Samnanger kommune
- Skatteoppkrevjaren for Samnanger kommune
- Riksrevisjonen

PS 16/17 Referatsaker

Til Kontrollutvalet

UTVALET SITT KVARTER:

Kontrollutvalet ønskjer å ha «utvalet sitt kvarter» som fast post på saklista i sine møter. Dersom det vert teke opp saker som krev nærmare undersøking / innhenting av opplysningar, ber ein om at saka vert meldt inn på førehand til styreleiar og sekretariatet. Ellers kan medlemmane som tek opp saker be om at spørsmålet som vert reist vert undersøkt nærmare til neste møte.

Følgjande spørsmål / saker vart reist i dette møtet:

Fylkesmannen i Hordaland
v/Mats Munkejord

Vår referanse:
15/807/17/3043/ASK/HLV

Arkivkode:
FA-X20

Dykkar referanse:

Dato:
06.03.2017

2. RAPPORTERING VEDK TILSYN MED SAMFUNNSTRYGGLEIK OG BEREDSKAPSARBEID I SAMNANGER KOMMUNE

Viser til brev datert 15.08.16 om oppfølging av tilsynet og plan for dette. Planen er vist nedanfor, der vi viser kva som er gjennomført pr. 01.03.17. Arbeidet med å lukke avvika er i rute i iht plan.

Avvik	Tiltak for lukking av avvik	Start 2016	Ferdig 2017	Gjennomført pr. 01.03.17
1	Revisjon/utarbeide ROS-analyse i tråd med forskrift kommunal beredskapsplikt §2. Innføre KF – risikovurdering som identifiserar uønska hendingar. Eit styringsprogram der tiltak vert oppretta og dokumentert. Innføre KF – avvikssystem eit avvikshandsamarsystem som dokumenterer avvik og tiltak som vert gjennomført. Begge systema vil verte teken i bruk på alle nivå i organisasjonen, og vil verte leiinga sine verktøy som skal bidra til betre systematisk arbeid med samfunnssikkerheit og beredskap.	1.sep 1.okt 1.okt	1.sept Mai Juni	17.11.16 vedtok natur-utvalet og kom.styret arb. med overordna ROS-analyse. Tre møte med einingsleiarar om innføring er holdt og korleis riskovurdera. Informasjonsmøte om avvikssystemet er holdt, og er innført for HMS. 8. februar – tok einingsleiarane i bruk systemet. Systematisk oppf kvar mnd no i vår.
2	Sikre heilskapleg og systematisk samfunnssikkerheits- og beredskapsarbeid i tråd med forskrift kommunal beredskapsplikt §3. Utarbeide mål, strategi, prioriteringar og plan for arbeidet Integrere desse og ROS-analysen i det pågåande kommuneplanarbeidet, samt lage rutine/prosedyre som sikrar at samfunnssikkerheit og beredskap inngår i all planlegging etter PBL. Lage prosedyre/rutine i styringshjulet til kommunen slik at samfunnssikkerheits- og beredskap inngår i økonomiplan, årsbudsjett, årsmelding og årsrekn, jf og kommunelov § 8. Innføre KF-kvalitetsstyringssystem eit system for oversikt over lovverk, kommunen sine prosedyrar og rutine, samt malar for risikovurderingar.	1.sep 1.sep aug 1.sep haust	1.sept 1.jan 1.sept 1.jan vår	ROS. 2 arbeidsmøte med einingsleiarane om ROS-analyse er holdt. Har etablert integrering av ROS-analyse i pågåande kom.plan og TS-plan. Har utarbeidd sjekklister. Utlegg av k-planen og overordna ros-analyse i juni. Etablert rutine der samf.t og beredskap går inn i øko.plan ect. Frå og med juni 2017. Har starta å legge inn SK sine rutiner i systemet
Merk 1	Innføre samvirkeprinsippet i beredskapsplanen Revisjon av beredskapsplanen	1.sep	1.jan	SK ønskjer å bygge opp planen på nytt når ROS-rapporten er ferdig. Prinsippet vert då innført i planen.

Med helsing

Hilde-Lill Våge
konstituert rådmann

Kontrollutvalet

Vår referanse
15/863/17/4143/SØRV/MS

Arkivkode
FE-033, TI-&17

Dykkar referanse

Dato:
31.03.2017

**MELDING OM POLITISK VEDTAK - ÅRSMELDING FOR KONTROLLUTVALET
I SAMNANGER KOMMUNE FOR 2016**

Me melder med dette frå om at det er gjort følgjande vedtak:

Kontrollutvalet sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret godkjenner årsmelding for kontrollutvalet for 2016.

16.03.2017 KOMMUNESTYRET

Handsaming i møtet:

Brigt Olav Gåsdal (A) orienterte om kontrollutvalet sitt arbeid i 2016 og om handsaming av saka i utvalet.

Framlegg til vedtak frå kontrollutvalet vart samrøystes vedteke.

KS-012/17 Vedtak:

Kommunestyret godkjenner årsmelding for kontrollutvalet for 2016.

Med helsing

Marianne Soleng

einingsleiar sørvissenteret

Fra: [Hogne Haktorson](#)
Til: [Roald Breistein](#); [Kari Marie Nygard](#); [Kjartan Haugsnes](#); [Helge Inge Johansen](#)
Emne: VS: Innkalling til FKTs årsmøte 7. juni 2017 i Tromsø
Dato: 29. mars 2017 10:35:16
Vedlegg: [FKT Fagkonferanse program 2017.pdf](#)
[Presentasjon strategi FKT 170321_BMV.pdf](#)
[Vedtekter.pdf](#)
[FKT_brosjyre2016-17.pdf](#)

Til orientering.

HH

Fra: FKT- Forum for Kontroll og Tilsyn [mailto:fkt@fkt.no]

Sendt: 28. mars 2017 17:40

Til: FKT- Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>

Emne: Innkalling til FKTs årsmøte 7. juni 2017 i Tromsø

Til FKTs medlemssekretariater

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) avholder sitt **årsmøte** 7. juni 2017 på Scandic Ishavshotel i Tromsø. Vedlagt følger invitasjon til det kombinerte årsmøte- og fagkonferansearrangementet i Tromsø, samt forumets vedtekter og informasjonsbrosjyre til orientering. Vi viser også til våre nettsider hvor den samme informasjonen er tilgjengelig – www.fkt.no.

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen 6 uker før årsmøtet, innen 26. april 2017. Styret sender ut sakliste og sakspapirer senest 2 uker før årsmøtet, innen 24. mai 2017.

Vi minner samtidig om at påmeldingsfristen til **Fagkonferansen 2017** er *4. april*. Det er så langt registrert over 100 deltakere. Vennligst benytt særskilt påmeldingsskjema på www.fkt.no ved påmelding.

Ad. styrets arbeid med ny sekretariatsordning og strategi

-
Under FKTs Sekretariatskonferanse 21. - 22. mars 2017 benyttet styreleder Benedikte Muruvik Vonen anledningen til å legge frem en underveisrapport om prosessen knyttet til ny sekretariatsordning. Mange medlemmer fra sekretariatene var til stede, og deltakerne ble invitert til å gi innspill til prosessen. Hun ba også om å få innspill i etterkant sendt til henne på epost benedikte.vonen@temark.no. Det er også fullt mulig for andre medlemmer å gi innspill (helst før påske), derfor legges styreleders presentasjon ved denne innkallingen. Styret tar med seg innspillene videre i arbeidet frem til saken blir lagt frem for årsmøtet 7. juni 2017.

Avslutningsvis oppfordrer vi dere å sende denne innkallingen videre til de øvrige ansatte i kontrollutvalgssekretariatet. På forhånd takk!

Vel møtt til Tromsø i juni!

Med vennlig hilsen

Benedikte Muruvik Vonen

Styreleder

M: 90 58 90 43 | benedikte.vonen@temark.no

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 403 90 775 |
www.fkt.no | www.twitter.com/FKT_no |

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

Styret 2016-2017

Leder	Benedikte Muruvik Vonen (2016-18) Rådgiver i Temark - Agder og Telemark Kontrollutvalgssekretariat IKS
Nestleder	Hilde Vatnar Selnes (2016-18) Kontrollutvalgsmedlem, Namsos kommune
Styremedlem	Dag Robertsen (2016-18) Kontrollutvalgsleder, Moss kommune
Styremedlem	Synnøve Solbakken (2016-18) Kontrollutvalsleiar, Kvinnherad kommune
Styremedlem	Roald Breistein (2015-17) Seniorrådgjevar, Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune
Styremedlem	Einar Ulla (2016-17) Kontrollsjef i Sogn og Fjordane fylkeskommune

Har du innspill vedrørende forhold styret bør kjenne til eller saker du mener det er viktig at FKT har fokus på – ta gjerne kontakt med styreleder:

Benedikte Muruvik Vonen | benedikte.vonen@temark.no | Mobil: 908 89 043

www.fkt.no

www.fkt.no

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

- en møteplass for kontrollutvalgene og deres sekretariat.

Forumet sitt formål:

En møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner

Forumet sine primære oppgaver:

- ✓ styrke kontrollutvalgene og sekretariatenes arbeid med kontroll og tilsyn
- ✓ være pådriver i arbeidet med faglig utvikling av kontrollutvalgene og sekretariatene
- ✓ være en arena for erfaringsutveksling
- ✓ styrke kontrollutvalgene og sekretariatenes kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag

For innmelding eller informasjon om FKTs arbeid – kontakt sekretariatet:

E-post: fkt@fkt.no

Kontaktperson:
Bjørn Bråthen | 403 90 775

Forumet jobber gjennom å:

- ✓ arrangere årlig fagkonferanse for kontroll og tilsyn
- ✓ arrangere samlinger for ansatte i sekretariat
- ✓ være høringsinstans og komme med innspill til sentrale myndigheter i spørsmål som angår kontroll og tilsyn
- ✓ gi informasjon om nyheter og aktuelle saker for kontrollutvalgene, www.fkt.no
- ✓ ta opp innspill og spørsmål fra medlemmer.
- ✓ veileder og bidrar med informasjonsmaterieill til opplæring av kontrollutvalg
- ✓ gi aktuell informasjon til medlemmer.

Medlemsfordeler:

- ✓ kontrollutvalgenes eget talerør.
- ✓ billigere konferanser
- ✓ faglig påfyll
- ✓ informasjonsutveksling
- ✓ egen medlemsinformasjon utvikles
- ✓ knytte kontakt med andre kontrollutvalg
- ✓ Tilgang til veileder om høring i kontrollutvalget
- ✓ flere medlemmer gir større påvirkning mot dept.

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

FKTs fremtidige strategi - status

Rapportering underveis fra styrets arbeid med fremtidig sekretariatløsning og strategi

Benedikte Muruvik Vonen
Styreleder Forum for kontroll og tilsyn

NYTT SEKRETARIAT FOR FKT

- Styret i FKT har siden juni 2015 jobbet med å finne en modell for fremtidig sekretariat
  - Avtalen med NKRF utløper 31.12.2017
  - Nytt sekretariat må derfor være operativt 1. januar 2018
- Styret har benyttet innleid konsulent i prosessen
- I det følgende presenteres prosessen så langt, og aktuelle problemstillinger for drøfting
- Målet er å foreslå en løsning på årsmøtet i Tromsø

BAKGRUNN

- FKT stiftet 22. november 2005
  - Sekretariattjenester kjøpt av
    - Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune fra 2005 til juni 2015
    - NKRF fra juli 2015 til 31.12.2017
- Årsmøtet 2015:
  - *FKT årsmøte ber om at styret, så fort det lar seg gjøre, arbeider for å få på plass et sekretariat som er uavhengig av revisjon og kommuneadministrasjon*
- Styrets intensjon: Plan for fremtidig sekretariat på plass medio 2017

GRUNNLEGGENDE PRINSIPP

- FKT forholder seg til bestiller-/utfører-modellen mellom kontrollutvalgene (inkl. sekretariatene) og revisjonen, dvs.
  - hvem som er bestiller av revisjon
  - og hvem som er utfører av revisjon

PROSESS/1

- Drøftinger i styret i hvert styremøte siden juni 2015
- 15.10.15: Vedtak om innleie av ekstern konsulent
- 02.02.16: Workshop med styret
- Skifte av ekstern konsulent
- Mars 2016: Telefonintervjuer med 13 personer
  - Noen medlemmer og noen ikke-medlemmer
  - Behandlet i styremøte 29. april og 6. juni 2016
- Resultatet presentert for årsmøtet 2016

PROSESS/2

- Videre diskusjon i styremøtet 23.08.16
- Workshop med styrets leder og nestleder 28.09.16
- Videre diskusjon i styremøtet 29.09.16
- Telefonintervjuer med styrets øvrige medlemmer
- Fremleggelse av et drøftingsnotat til styremøtet 3.-4. november 2016

PROSESS/3

- Nedsettelse av kontingent- og medlemsutvalg desember 2016
  - Benedikte M. Vonen, Einar Kåre Ulla, Torbjørn Berglann
- 29.12.2016: Foreløpig strateginotat levert styret for behandling i styremøte 4.1.2017
- Styremøte 31.01.17
  - Rapport fra kontingent- og medlemsutvalget presentert for styret
- Strateginotat oppdatert med utvalgets anbefalinger

PROSESS/4

- 21.03.17: Drøfting på sekretariatkonferansen
- Styret jobber videre med for å lande prosessen før årsmøtet 2017 i Tromsø
  - Fortsatt bruk av ekstern konsulent

STYRETS VURDERINGER

- Nåværende sekretariatløsning er utfordrende
- FKT må ha flere medlemsrettede aktiviteter og bli mer synlig
- For å få en bærekraftig organisasjon må inntektene opp

ALTERNATIVER

- Styret skisserer tre reelle alternativer for fremtidig sekretariat:
  1. Ansettelse av en eller flere personer i eget sekretariat
  2. Innleie av en eller flere konsulenter eller et konsulentfirma som får dette som oppdrag
  3. Kjøp av sekretariattjenester som i dag, men fra andre – uten rolle- eller habilitetskonflikt i forhold til FKT

HVA VI ØNSKER Å DISKUTERE

- Alternative sekretariatløsninger
- Nye medlemsrettede aktiviteter
- Nye inntjeningsmuligheter
- Andre kommentarer/innspill

VIDERE PROSESS OG TIDSRAMME

- Styret og den eksterne konsulenten vurderer innspill fra drøftinger 21.3.17
- Styrets endelige forslag til vedtak blir presentert på årsmøtet i Tromsø
- Der blir også nye satser for kontingent foreslått
- Så er målet å være klare til 1. januar 2018

Takk for oppmerksomheten!

VEDTEKTER

1. FORMÅL.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) har som formål å være en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner.

2. MEDLEMMER.

De kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalgene, Sametinget sin kontroll- og konstitusjonskomité, samt sekretariatene for disse, kan være medlemmer i forumet.

3. HOVEDOPPGAVER.

Forumet sine primære oppgaver er:

- Styrke kontrollutvalgene og sekretariatene sitt arbeid med kontroll og tilsyn
- Være pådriver i arbeidet med faglig utvikling av kontrollutvalgene og sekretariatene.
- Være en arena for erfaringsutveksling.
- Styrke kontrollutvalgene og sekretariatene sin kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag.

Andre oppgaver kan være:

- Sette kontrollutvalgene i stand til å foreta best mulig prioritering av revisjonsoppgaver.
- Være en pådriver i arbeidet med å utvikle metoder og retningslinjer.
- Synliggjøre overfor omverdenen, hvor viktig kontroll og tilsynsfunksjonen er.
- Være et serviceorgan for kontrollutvalg og sekretariat.
- Være talerør overfor myndighetene, herunder å gi høringssvar.

4. KONTINGENT.

Hvert medlem betaler en årlig kontingent, som blir fastsatt av årsmøtet. Kontingenten blir gradert etter innbyggertallet som kontrollutvalget og sekretariatet representerer.

5. ÅRSMØTE.

Årsmøtet er høyeste organ i forumet. Ordinært årsmøte blir holdt hvert år - første gang i 2006. Årsmøtet blir holdt så tidlig som mulig i året, og senest innen utgangen av juni. Styret eller styrelederen innkaller til årsmøte, og det gjelder slike regler og frister:

- Innkalling blir sendt innen ti uker før årsmøtet.
- Saker som medlemmene ønsker reist på årsmøtet, må være styret i hende seks uker før møtedagen.
- Styret kan selv legge frem saker for årsmøtet.
- Sakspapir blir senest sendt ut to uker før møtet.

Medlemmene avgjør selv hvem som skal representere seg på årsmøtet. Kontrollutvalg og sekretariat har en stemme hver, med tale-, forslags- og stemmerett. Styremedlemmer har kun stemmerett når de representerer ett medlem, men likevel ikke i saker om årsmelding og regnskap. Ved likt stemmetall, blir dirigenten sin stemme avgjørende.

Sekretariat:

FKT
Postboks 1417 Vika
0115 Oslo
fkt@fkt.no

Telefon
403 90 775

www.fkt.no
Twitter: [@FKT_no](https://twitter.com/FKT_no)
Bank: 0539 43 90447
Org. nr. 989 545 159

Til behandling foreligger:

- Valg av dirigent, to referenter og to som underskriver protokollen.
- Innkalling.
- Sakslisten.
- Styret sin årsmelding.
- Regnskap og revisor sin melding.
- Fastsetting av kontingent.
- Budsjett og handlingsplan for påfølgende år.
- Innkomne saker.
- Vedtektsendringer.
- Separate valg av:
  - Leder og nestleder i styret (2 år), herav en fra kontrollutvalgene og en fra sekretariatene, valgt i partallsår, etter forslag fra valgkomiteen.
  - 2 styremedlemmer og 2 vara fra kontrollutvalgene (2 år), valgt i partallsår, etter forslag fra valgkomiteen.
  - 2 styremedlemmer og 2 vara fra sekretariatene (2 år), valgt i oddetallsår, etter forslag fra valgkomiteen.
  - Valgkomite med leder, nestleder, to medlemmer og to varamedlemmer, etter forslag fra styret. (Funksjonstid i 2 år, der 2 repr. og en vara fra sekretariatene er på valg i oddetallsår og to medlemmer og en vara fra kontrollutvalgene i partallsår.
  - Revisor, etter forslag fra styret. (Årlig valg).

Det kan innkalles til ekstraordinært årsmøte, dersom 1/3 av medlemmene eller flertallet i styret, krever det.

6. STYRE.

Styret er sammensatt av 6 personer, derav 3 rekruttert fra kontrollutvalgene og 3 fra sekretariatene. Det er 2 varamedlemmer fra kontrollutvalgene og 2 vara fra sekretariatene. Leder har dobbeltstemme ved stemmelikhet.

Styret har ansvar for drift og virke i forumet mellom årsmøtene, og sørger selv for sitt sekretariat. De kan sette ned utvalg og komiteer, når det er behov for det.

Styret er vedtaksfør dersom minst 4 av medlemmene er til stede. Dersom minst 3 av styrets medlemmer gjør krav om det, skal det kalles inn til styremøte.

Ytterligere saksbehandlingsregler for styret, fastsetter styret selv.

7. ENDRING AV VEDTEKTENE.

Vedtektene kan endres av årsmøtet, og det gjelder slike regler og frister:

- Forslag om vedtektsendringer skal være styret i hende senest seks uker før årsmøtet.
- Det blir bare fattet vedtak for den del av vedtektene, der det er mottatt forslag om vedtektsendring.
- Vedtak må da fattes ved at minst to tredjedeler av de fremmøtte slutter seg til forslaget.

8. OPPLØSING AV FORUMET.

Forumet blir oppløst dersom $\frac{3}{4}$ av årsmøtet sine delegater krever det.

Beslattes forumet oppløst, skal årsmøtet vedta anvendelse av forumets midler til et formål som styrker kontrollutvalgene og sekretariatene sitt arbeid.

*****

Disse vedtektene ble vedtatt på FKT sin stiftelsessamling, 22.11.05, med endring på årsmøtet 08.06.06, 02.06.10, 03.06.14 og 07.06.16.

Fra: FKT- Forum for Kontroll og Tilsyn (fkt@fkt.no)

Sendt: 03.04.2017 09:57:17

Til: foreningenffb@gmail.com

Kopi:

Emne: SV: Barnevern

Vedlegg:

Til Foreningen Familie i barnevern

Kopi: Til alle landets ordførere og FKTs medlemmer

Vi viser til foreningens epost «Barnevern» sendt til alle landets ordførere i begynnelsen av mars 2017.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) er en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, fylkeskommuner og Sametinget. Medlemmer er kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg (etter kommuneloven) og deres sekretariater. FKT har i dag 165 kommuner og 8 fylkeskommuner som medlemmer, samt 22 kontrollutvalgssekretariater, som betjener mer enn 200 av landets kommuner og fylkeskommuner. For nærmere informasjon viser vi til våre nettsider: www.fkt.no.

I foreningens henvendelse til landets ordførere rettes det søkelys på et viktig tema, og kommunenes kontrollutvalg omtales en del i denne forbindelse. FKT ønsker å knytte noen kommentarer til denne omtalen, da vi oppfatter en viss begrepsforvirring knyttet til hva som er oppgaver for kontrollutvalget. Kommunens kontrollutvalg er opprettet med hjemmel i kommuneloven og ikke med hjemmel i Lov om barneverntjenester. Det folkevalgte organet kommunen kan (ikke må) opprette med hjemmel i Lov om barneverntjenester § 2 bli gjerne kalt et klientutvalg. Dette kan tillegges oppgaver etter barnevernloven og behandle enkeltsaker innenfor denne lovens virkeområde, slik det er beskrevet i barnevernloven § 2.

Kontrollutvalg etter kommuneloven har et annet ansvarsområde enn dette klientutvalget. Det er kommunestyret som har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget er kort fortalt kommunestyrets redskap for demokratisk tilsyn og kontroll for å sikre at den kommunale virksomheten, herunder barnevern, skjer i tråd med gjeldende lover og regler, kommunens egne planer og vedtak, samtidig som fokus settes på kvalitet og effektivitet i produksjonen av velferd for kommunens innbyggere. Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Utvalget inngår som en uavhengig, folkevalgt del av kommunens egenkontroll. I tillegg kommer administrasjonssjefens interne kontroll, jf. bl.a. hvordan dette er nedfelt i barnevernloven § 2-1 med tilhørende forskrift.

For å sikre kontrollutvalgets uavhengige og objektive stilling har kommuneloven strenge valgbarhetsregler for hvem som kan sitte i utvalget. Disse er konkretisert i kommuneloven § 77 punkt 2. FKT er ikke kjent med at ikke alle kommuner oppfyller disse kravene, men vi oppfatter at denne påstanden i foreningens epost kan knytte seg til det folkevalgte organet som kommunen kan opprette etter barnevernloven § 2.

Barnevern inngår som ett av mange virksomhetsområder i kommunens forvaltning som kontrollutvalget skal føre tilsyn med. Som hovedregel utfører kontrollutvalget sine oppgaver med utgangspunkt i planer for forvaltningsrevisjon fastsatt av kommunestyret, etter innstilling fra kontrollutvalget. Disse planene blir til etter en overordnet analyse av kommunens totale forvaltning basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Gjennom planarbeidet velges de mest aktuelle områdene for gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter i inneværende kommunestyreperiode ut. Ressursene som blir stilt til rådighet for kontrollutvalget avgjør hvor mange slike prosjekter som kan gjennomføres det enkelte året og i den enkelte kommunestyreperioden. Med et slikt utgangspunkt er det ikke gitt at barnevern blir valgt ut blant de prioriterte områdene kontrollutvalget i den enkelte kommunen får i oppdrag av kommunestyret å se nærmere på gjennom forvaltningsrevisjon i hver kommunestyreperiode.

Hovedregelen er altså at kontrollutvalget arbeider planmessig. Dette er imidlertid ikke til hinder for at utvalget kan omprioritere, etter nærmere avtale med kommunestyret, hvis omstendighetene i den enkelte kommunen skulle tilsi det. Kontrollutvalgets tilsyn er systembasert, dvs. at utvalget svært sjelden vil engasjere seg i

enkelt saker, verken innenfor barnevern eller andre fagområder. Kontrollutvalget er heller ikke et klageorgan. Det er forøvrig riktig at kontrollutvalget har full innsynsrett i de saker, dokumenter mm. som de finner nødvendig for å utføre sitt arbeid.

Det er etablert [et nasjonalt register](#) over utførte forvaltningsrevisjoner i landets kommuner. Et raskt søk i dette registeret viser at det er utført ca. 200 forvaltningsrevisjonsprosjekter med barnevern som tema de siste 10 – 12 årene. Uten å ha gått nærmere inn på det, antar vi at flere av de «gjengangere» foreningen lister opp i henvendelsen til alle landets ordførere, inngår blant vurderingstemaene i mange av disse rapportene. FKT har forøvrig ingen forutsetninger for å vurdere hvorvidt dette antallet rapporter er mye eller lite i denne perioden. Som sagt baserer dette seg på konkrete risiko- og vesentlighetsvurderinger i hver enkelt kommune, hvor kommunestyret bestemmer.

Hvis det er ønskelig med mer informasjon om den kommunale egenkontrollen og systemet for kontroll og tilsyn i norske kommuner må foreningen gjerne ta kontakt. For øvrig viser vi til veilederen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet: [Kontrollutvalgsboken. Om kontrollutvalgets rolle og oppgaver](#) (2. utg., desember 2015).

Med vennlig hilsen

Benedikte Muruvik Vonen

Styreleder

M: 90 58 90 43 | benedikte.vonen@temark.no

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 403 90 775 |

www.fkt.no | www.twitter.com/FKT_no |

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

---

Til alle landets ordførere

Foreningen Familie i barnevern er en organisasjon som bistår familier som er under barnevernet.

Vi er i kontakt med flere hundre familier over hele landet, og har fått innsyn i like mange saker.

Vårt mål er å arbeide for at barnevernet kan bli en etat til det beste for barna ved å følge gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.

Vi samarbeider også tett med bl.a. Stortingsrepresentanter, advokater og psykologer.

Dagens nyhetsbilde er preget av saker som omhandler overgrep og lovbrudd innen barneverntjenesten, noe vi i foreningen mener bør være totalt unødvendig. Det er for øvrig vi i foreningen som fikk vår kjære ordfører til å ta tak i utfordringen i egen kommune. Resultatet er dagens medieoppslag vedr. Land barneverntjeneste.

Alle landets kommuner har myndighet til å sette seg inn i barnevernets arbeid gjennom sine kontrollutvalg. Vi i foreningen har funnet ut at de færreste kommuner faktisk benytter sine kontrollutvalg i forhold til barnevernssaker. Departementets retningslinjer i hht. kontrollutvalgets mandat kommer klart frem i Lov om barneverntjenester § 2 hvor det står: *«Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.*

Kommunestyret kan beslutte at oppgaver som følger av denne loven skal legges til et folkevalgt organ. Dette organet, som ikke kan være kommunestyret, skal ved behandling av klientsaker ha 5 medlemmer.»

Det er strenge krav til hvem som kan sitte i kontrollutvalgene, og det er oss kjent at ikke alle kommuner oppfyller disse kravene. Vi ønsker derfor at samtlige kommuner oppfyller de plikter som er underlagt denne lov, ved å enten regulere kontrollutvalgets medlemmer, subsidiert at kommunene oppretter eget kontrollorgan vedrørende barneverntjenesten.

Det er ordførerens ansvar å sørge for at kommunen har lovpålagt kontrollutvalg med de mandater dette medfører. Foreningen Familie i barnevern har registrert at barneverntjenesten gjemmer seg bak taushetsplikten, også ovenfor kommunestyret, ordfører og rådmann. Departementets retningslinjer vedr. kontrollutvalg sier: *«Kontrollutvalget har*

en generell innsyns- og undersøkelsesrett i kommunen. Denne retten er ikke begrenset av at opplysninger er taushetsbelagte, og den gjelder opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som er nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne gjennomføre sine oppgaver. Innsynsretten omfatter også informasjon i selskaper organisert som interkommunale selskaper (IKS), styrer etter kommuneloven § 27, aksjeselskaper som er heleid av kommunen (selv eller sammen med andre kommuner) og heleide datterselskaper av IKS eller heleide aksjeselskaper. Det er kontrollutvalget som avgjør hvilke opplysninger og hvilket materiale utvalget har behov for å få tilgang til. Kontrollutvalget har en selvstendig innsynsrett som gjelder alle forhold utvalget finner nødvendig å undersøke. Kontrollutvalgets innsynsrett er uavhengig av revisors innsynsrett.

Innsynsretten gjelder kontrollutvalget som organ, men kontrollutvalget kan for eksempel overlate til leder eller sekretariat å benytte innsynsretten på utvalgets vegne.»

Foreningen Familie i barnevern forventer at du som ordfører tar nødvendige grep ved å aktivt benytte kontrollutvalget i hht. barnevernsaker. På den måten kan man forebygge lovbrudd og overgrep innen barneverntjenesten, og sørge for at både barns og foreldres rettigheter blir ivaretatt.

Det bes om at det settes spesielt fokus på de funn vi har erfart er «gjengangere» i de fleste kommuner:

- Tidsfrister
- Manglende oppfølging med hht. tilbakeføring
- Manglende mulighet for barna å ha sin lovpålagte tillitsperson, og/eller manglende dokumentasjon på at dette er fremlagt.
- *Formålstjenelige tiltak og tiltaksplan*
- Manglende oppfølging i hht. samvær og samværsplan
- Manglende sikkerhet og lovlighet vedr. innhenting av opplysninger
- Overdreven og udokumentert assistanse fra politiet
- Den svært hyppige bruken av «henlagt med bekymring» slik at saken kan startes på nytt igjen etter 6 måneder.
- Manglende oppfølging av fosterforeldre
- Manipulasjon og endringer i tekst og datoer, dokumentfalsk.
- Manglende tilrettelegging i forhold til partsrettigheter.
- Barnevernets overdrevne aktivitet på skolene (samsvarer ikke med Opplæringsloven)
- Overdreven og ulovlig bruk av akuttiltak
- Ignorering av foreldres rett til å bytte saksbehandler
- Dokumentinnsyn
- Manglende oppfølging av det biologiske prinsipp – barn skal plasseres innad i familien/lokalmiljøet
- Manglende dokumentasjon, tiltak og reelle evalueringer før evt. omsorgsovertakelse.
- Manglende mulighet for tilkalling av vitne ved hjemmebesøk.
- Saksbehandleres bruk av telefon/SMS-tjenester til klienter utenom arbeidstid.
- Manglende skriftlige møteinnkallinger med relevant dagsorden
- Henlagte saker skal makuleres - ikke brukes som «ekstra påfyll» ved senere kontakt med bv.

Mvh
Foreningen Familie i barnevern
v/ Helene Sørbu og Eli H. Iversen

Samnanger kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 033
Arkivnr: 2015/133-10
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Samnanger kommune	17/17	02.05.2017

Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval

Bakgrunn

Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske organ vert sett på saklista til kontrollutvalet til kvart møte. Møteprotokollane kan lastast ned frå Samnanger kommune si heimeside. Protokollane gjev primært informasjon om dei sakene som har vore til politisk handsaming. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfte ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse.

Kontrollutvalet har gjort vedtak om at ansvar for gjennomgang av møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Brigt Olav Gåsdal
Formannskapet	Øystein Foss
Naturutvalet	Svein Verner Røseth

I tråd med fordelinga ber ein om at utvalsmedlemane ser gjennom innkallingar og møteprotokollar som det er aktuelt å referere saker frå.

Til dette møtet vil det vera aktuelt med gjennomgang av desse møteinnkallingane / protokollane:

- Kommunestyret 16.03.17
- Formannskapet 23.03.17 og 27.04.17
- Naturutvalet 21.02.17 og 25.04.17

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek møteprotokollane til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

PS 18/17 Eventuelt